

FARSKÝ LIST

NEDEĽA, 9. SEP 2018 • ROČNÍK XIII. • ČÍSLO 18

Dvojtyždenník Gréckokatolíckej farnosti Povýšenia sv. Kríža, Prešov-Sekčov

ÚVODNÍK

V decembri 2015 profesorka Eilat Mazarová so svojím archeologickým tímom objavila v Jeruzaleme odtlačok kráľovskej pečate kráľa Ezechiáša, ktorý vládol v Judei pred 2700 rokmi. Odtlačok sa našiel na smetisku v blízkosti južného múru Chrámovej hory. Oválna pečať zobrazená nižšie bola vtlačená do centimetrového hlineného črepu a používala sa pravdepodobne pri pečatení oficiálnych kráľovských listov. Len kráľ mohol používať kráľovskú pečať. Preto bol tento objav ešte dôležitejší: veď tento odtlačok urobil pravdepodobne sám Ezechiáš, jeden z najsvätejších a Bohu najoddanejších kráľov Izraela.

Kráľovská pečať sa používala na zaručenie autenticity listu alebo dokumentu. Ak mal nejaký dokument túto pečať, mal veľkú autoritu a nikto nespochybňoval jeho pravosť a dôležitosť. Práve na takúto kráľovskú pečať narážal svätý Pavol, keď veriacim v Efeze napísal, že boli „označení pečaťou prislúbeného Svätého Ducha“ (Ef 1, 13). A na takúto pečať myslel aj vtedy, keď Korintňanom napísal, že Boh „nás označil svojou pečaťou a vložil nám do srdca závdavok Ducha“ (2 Kor 1, 22). Podľa Pavla je táto pečať Ducha „závdavkom nášho dedičstva“ (Ef 1, 14). Inými slovami, dar Svätého Ducha je len predchuťou slávy, ktorú budeme mať a prežívať, keď budeme s Bohom v nebi. Profesorka Mazarová po svojom jeruzalemskom objave v jednom rozhovore povedala: „Táto pečať je tou najväčšou vecou, akú som kedy našla.“ Vážila si to, pretože vedela, aká je vzácna. Zdá sa však, že iní ľudia hodnotu tejto pečate nepoznali, a tak ju vyhodili na smetisko. Tento kontrast len dokazuje jedno anglické príslovie: „Odpad pre jedného, poklad pre druhého.“ Niektorí berú pečať Svätého Ducha ako ten najväčší dar, aký kedy dostali, pretože vďaka nemu začali cítiť radosť a nádej na oslavenie v nebi. Duch otvoril ich srdcia a oni pocítili akúsi novú dôvernosť medzi sebou a Bohom a aj väčšiu túžbu žiť podľa jeho vôle. Iní ľudia však len horko-ťažko objavujú hodnotu tejto pečate, pretože nechápu, že pri svojom krste dostali od Boha taký veľký a nezničiteľný dar. Samozrejme, vieme, že každý môže prežiť hlbšiu skúsenosť so Svätým Duchom. Kľúčom k tomu je poprosiť Ježiša, aby nám pomohol spoznať, aký poklad sme dostali. Ako povedal svätý Pavol: *Vždy, keď sa niekto „obrátí k Pánovi, závoj spadne“.* Je to jednoduché: my poprosíme a Ježiš nám otvorí oči. Pavol potom pokračuje: *„A my všetci s odhalenou tvárou hľadíme ako v zrkadle na Pánovu slávu a Pánov Duch nás premieňa na taký istý, čoraz slávnejší obraz“ (2 Kor 3, 16. 18).* Je to stále prehlbujúci sa cyklus svätosti, ktorý mení naše srdcia a naplňa nás Božou slávou.

Pavol použil mnoho rôznych výrazov, keď sa nám usiloval povedať, čo máme robiť, ak chceme zakúšať túto slávu. Rimanom povedal, aby si „obliekli Ježiša Krista“ (porov. Rim 13, 14). Kolosanom napísal, aby svoje mysle upriamovali „na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi“ (Kol 3, 2). A Efezanom poradil, že majú „odložiť starého človeka s predošlým spôsobom života, ktorý sa ženie za klamnými žiadosťami do skazy... a obliecť si nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti“ (Ef 4, 22 – 24). Kto z nás dokáže mať myseľ po celý deň nastavenú tak, ako to od nás žiada Boh? No rast vo svätosti nie je len o vytrvalom úsilí robiť

správne veci. Jeho súčasťou je aj prosenie Svätého Ducha o to, aby nám zmenil srdce. Je aj o dôvere, že „Pán pozná svojich“ a že „ten, čo začal v nás dobré dielo, aj ho dokončí až do dňa Krista Ježiša“ (porov. 2 Tim 2, 19; Flp 1, 6). Vždy pamätaj na to, že ťa Boh označil pečatou svojho Ducha. Táto pečať ťa robí jeho cenným vlastníctvom. Zavolať ťa po mene, dal ti pečať svojho mena a sľúbil ti, že ťa bude navždy milovať svojou „odvekou láskou“ (Jer 31, 3). V tomto novom cirkevnom i školskom roku chceme spolupracovať s týmto darom Svätého Ducha. Táto pečať je oveľa väčší poklad než pečať kráľa Ezechiáša, ktorú našla profesorka Mazarová.

o.Rastislav (farár a protopresbyter)

POVÝŠENIE ÚCTYHODNÉHO A ŽIVOTODARNÉHO KRÍŽA NAD CELÝM SVETOM

Tento sviatok, ktorý je zároveň aj našim chrámovým sviatkom (ľudovo povedané máme odpust vo farnosti) sa slávi 14. septembra.

Z evanjelia vieme, že Ježiš Kristus zomrel na hore Golgota na kríži medzi dvomi lotrami. Keď ich telá sňali z krížov, kríže vzali židia, skryli ich na jednom tajnom mieste na Golgote a zasypali hlinou. Tristo rokov si na Pánov kríž nikto nespomenul, pretože ešte trvalo veľké prenasledovanie kresťanov. Až 326 rokov po Kristovi prijala Helena, matka cisára Konštantína, Kristovu vieru a ako kresťanka zatúžila vidieť a kríž, na ktorom Ježiš Kristus zakončil svoj život. Za tým cieľom sv. Helena odišla do Jeruzalema a vyzvedala sa o tom kríži, no nik je nevedel povedať, kde je. Nakoniec jej vtedajší Jeruzalemský patriarcha sv. Makar poradil, aby zvolala starých židov a tých sa spýtala na sv. kríž. Zvolala najstarších židov z Jeruzalema a tí ukázali na jedného spomedzi seba menom Júda, ktorý mal podľa tradície jeho rodiny vedieť, kde sa nachádza sv. drevo. Júda spočiatku nechcel vyzradiť tajomstvo, až keď ho šesť dní nechali o hlade ukázal miesto, kde s veľkou námahou odkopali hlinu a našli tri kríže, jeden Spasiteľov a dva lotrov, ktorí s ním boli ukrižovaní. No nikto nevedel zistiť, na ktorom z tých troch krížov trpel a zomrel Spasiteľ. Patriarcha, sv. Makar, kázal nájsť jeden po druhom na chorú, potom na mŕtveho. Prvé dva neurobili nijaký zázrak, no keď položili tretí chorá ozdravela a mŕtvy ožil. Tento dvojaký zázrak všetkým ukázal, ktorý je pravý Kristov kríž.

Cisárovná Helena s radosťou prijala úctyhodný kríž, poklonila sa mu a bozkala ho. Vtedy všetci z nespočetného davu, ktorý sa tam zišiel, a ktorí sa nemohli pretlačiť a pobožkať sv. drevo, si želali ho aspoň zďaleka uvidieť. Sv. Patriarcha splnil túžbu ľudu. Vybral si vyvýšené miesto, do svojich rúk prijal úctyhodný kríž, zdvihol ho do výšky, aby ho mohli všetci prítomní uvidieť. Sv. Makar sa kvôli tomu obracal na všetky strany, na východ i západ, na sever i na juh, a ukazoval ho všetkým ľuďom, ľudia sa na neho pozerali, klaňali sa mu a volali: „Pane, zmiluj sa!“

V Jeruzalemskom chráme Kristovho vzkriesenia sa nachádzal Pánov životodarný kríž do roku 614. V tom roku perzský kráľ Chozdroj II. bojoval s gréckym cisárom Fokom tak úspešne, že si podriadil veľkú časť jeho cisárstva. Medzi dobytými mestami bol aj Jeruzalem. Korisť, ktorú pohania nabrali v Jeruzaleme, bola nesmierna. Najdrahší

poklad, drevo kríža, prikázal perzský kráľ Chozdroj preniesť do svojho sídla a tam dôkladne strážiť, pretože dobre vedel v akej veľkej úcte bolo u kresťanov a mal nádej na vysoké výkupné. Utiesnený cisár Foka prosil víťaza o mier, sľúbil mu ročne platiť daň, no Chozdroj mu vo svojej pýche odkázal: „Nech sa Gréci nenádeajú na mier kým budú uctievať človeka ukrižovaného na kríži za Boha, a slnku, bohu Peržanov sa nebudú chcieť klaňať.“ O niekoľko rokov potom zomrel grécky cisár Foka a na jeho miesto nastúpil Heraklios. Ten prikázal, aby všetci kresťania jeho cisárstva prosili Boha o pomoc proti nepriateľovi viery a Kristovho mena, aby sa postili a modlili, a pritom sa aj cisár so slzami modlil a postil. Potom zbral početné vojsko a odišiel bojovať s Peržanmi. Pán Boh vypočul modlitby kresťanov a prijal ich pôst, a tak najprv potrestajúc kresťanov za ich hriechy, potom im pomohol s krížom v ruke zvíťaziť nad Peržanmi, ktorí teraz sami museli prosiť o mier. Za ten čas bol Chozdroj zabitý svojimi vlastnými ľuďmi a jeho syn a následník Sisaj sa ponáhlal vrátiť drevo kríža a všetky mestá, ktoré zabral jeho otec, aby uzmieril Grékov. Stalo sa to v roku 628, a tak sv. kríž, ktorá bol štrnásť rokov v rukách pohanov, sa vrátil do rúk kresťanov. Pretože sa to stalo za pomoci modlitby a pôstu, tak sa kresťania rozhodli na znak vďačnosti voči Bohu sa za udelenú pomoc vo sviatok Povýšenia úctyhodného kríža postiť. To je aj príčinou, že sv. cirkev prikazuje tento sviatok sláviť s pôstom.

V našej farnosti si pripomíname na tento sviatok taktiež odpustovú slávnosť. Zčoho pramení tento názov? Veriaci sa na odpustovú slávnosť pripravujú spovedou, sú im odpustené hriechy a aj oni odpúšťajú svojim bližným. Účasťou na sv. liturgii v deň odpustu zároveň získavajú úplné odpustky. Táto kresťanská tradícia má korene už v starozákonnom židovstve. Židia mávali tzv. jubilejné roky, kedy sa zmierovali so spoločnosťou, odpúšťali dlhy a prepúšťali otrokov. Odpustové slávnosti začali kresťania zavádzať do cirkevného života v stredoveku. Slávnostné odpustové liturgie sa však konajú vždy v nedeľu. Je zaužívanou zvyklosťou, že kázeň na tejto bohoslužbe nemá miestny, ale pozvaný kňaz z inej farnosti. V niektorých regiónoch Slovenska nazývajú tento sviatok hody, kermeš alebo podobne. Pôvodnému obsahu judeo-kresťanskej tradície sviatku však tieto názvy nie veľmi zodpovedajú.

Nech je aj tento čas odpustu v našej farnosti hlavne časom duchovného sviatku, nielen plných stolov, návštev a vonkajšej radosti. Nech naše srdce dokáže načerpať podobne, ako hovorí jedna silná myšlienka duchovného autora: „*Keby si aj ty, kresťan, mal hoci len malú časť toho Kríža, na ktorom zomrel Kristus, myslím, že by si aj tú čiastočku miloval, ctil a uctieval. Prečože nemiluješ a nectíš si ten kríž, ten bôľ, ktorý prežívaš? Je to skutočná časť Pánovho kríža v duchovnom zmysle, ktorá ti tiež prinesie toľko úžitku, ak ho znášaš trpezlivo, ako Kristus Pán trpezlivo dvíhal svoj kríž. A on sa vyzdvihol na nebi i na zemi najviac tým, že svoje utrpenie a smrť trpezlivo znášal pre svoju lásku k svojmu nebeskému Otcovi a pre spásu ľudí. Aj ty, kresťan, budeš vyzdvihnutý až do neba, ak svoj kríž poneseš tak, ako Spasiteľ dvíhal svoj kríž. Niektorí ľudia znášajú svoje ťažkosti ako lotor po ľavici, netrpezlivo a s nárekom, iní ako lotor po pravici, s trpezlivosťou a s priznaním, že si to skutočne zaslúžili. Dobré si to rozmysli, lebo od toho záleží, či budeš vyzdvihnutý do neba, či vyhodený do vonkajšej tmy, kde bude plač a škrípanie zubov.*“

Spracoval o. Michal (kaplán)

FARSKÉ OZNAMY

- ❖ Odpustová slávnosť v našej farnosti bude v nedeľu, 16.09.2018, preto na Bani liturgia nebude. Duchovná príprava pred odpustom začne vo štvrtok 13.09 sv. liturgiou večer, po kt. bude adorácia pred Eucharistiou s požehnaním. V piatok 14.9. o 17.00 sa budeme modliť križovú cestu a po nej bude sv. liturgia. V sobotu 15.9. bude po sv. liturgii ráno moleben k Bohorodičke.
- ❖ Pozývame deti a mládež na stretnúť pastoračnom centre vždy v piatok od 16.00.
- ❖ Čoskoro náš chrám vyzdobia procesné zástavy, ktoré symbolizujú putujúcu cirkev. Kto by chcel na nich prispieť, môže tak urobiť v kancelárii.
- ❖ Ponúkame na predaj CD a DVD Ďakovný akatist Zboru sv. Jakuba.(Cd- 1e, Dvd- 2e)
- ❖ Srdečne pozývame na Ďakovnú púť Gréckokatolickej cirkvi sui iuris na Slovensku do Ríma, ktorej vyvrcholením bude osobitná audiencia Svätého Otca Františka. Hlavným bodom púte popri audiencii v sobotu 6. októbra 2018 budú aj archijerejské sväté liturgie v sobotu 6. októbra a v nedeľu 7. októbra 2018 v niektorých rímskych bazilikách. Zároveň vám dávame na známosť, že bude možnosť zúčastniť sa ďakovnej púte aj letecky z Košíc a z našej farnosti pôjde autobus.
- ❖ Vo štvrtok 20.9. vás pozývame na Evanjelizačný koncert vrámci jubilejného roka PO archieprachie v kine Scala o 18.00. Viac info na plagáte v chráme.
- ❖ V sobotu 22. 9. Pozývame vás na Hlavnú archijerejskú liturgiu o 10.00 do Lutiny pri príležitosti 200. Výročia zriadenia eparchie, ktoré sprostredkuje priamym prenosom aj RTVS.
- ❖ V nedeľu 23.9. bude riadna zbierka na seminár II.
- ❖ Pre tých, ktorí študujú alebo pracujú v Brne al. v jeho okolí, dávame do pozornosti možnosť duchovných služieb Gréckokatolickej farnosti u sv. Márie Magdalény v Brne. Slovenské liturgie sú pravidelne v nedeľu o 10:15 v Chráme sv. Márie Magdalény v Brne, pričom 3. nedeľa je cirkevnoslovansky. Liturgie počas týždňa sa budú konať taktiež v tomto chráme ale v krypte. Zvyčajne stredou o 18.00.
Okrem pravidelných liturgii majú aj liturgie na sviatky, spoločné stretnutia.Majú aj facebookovú stránku. Gréckokatolícka farnosť u sv. Márie Magdalény v Brne alebo webovú stránku: <https://grkat-brno.cz/>

Spracoval DS

TLAČ: A-print, s.r.o., Urbánkova 13, Prešov

VYDÁVA: Gréckokatolícka farnosť Povýšenia sv. Križa, Prešov-Sekčov, Ul. Martina Benku 7, 08001 Prešov

WEB: www.grkat-sekčov.sk • **E-MAIL:** farnostsekčov@gmail.com • **TEL.:** 051/7725540

LEN PRE VNÚTORNÚ POTREBU • DOBROVOĽNÝ PRÍSPEVOK: 0,10€